

Fjórða stig

Fjórða stigsprófið á víólu er þeytt eftir að nemandi hefur náð eftirfarandi hæfniviðmiðum og hefur undirbúið hæfileg prófverkefni. Það telst fullgilt aðeins ef nemandi lýkur einnig **Tónfræði M1**. Ætlast er til þess að nemandur í fjórða stigi eigi kennslubækur, æfingabækur og nótur í samræmi við fyrirmæli kennara.

Við lok fjórða stigs eiga víólunemendur að hafa náð eftirfarandi markmiðum:

Nemandi

- beiti líkamanum á eðlilegan og áreynslulausan hátt þegar leikið er á hljóðfærið.
- haldi eðlilega og áreynslulaust á víólu og boga.
- hafi náð tókum á eðlilegum og áreynslulausum hreyfingum handleggja.
- hafi gott vald á eftirfarandi bogastrokum: legato, détaché, martelé, spiccato, saltando og col legno.
- hafi gott vald á pizzicato.
- ráði við léttleika í stroki.
- hafi á valdi sínu mismunandi hraða og styrkleika í bogastrokum.
- beiti öruggum og markvissum vinstri handar fingrahreyfingum.
- hafi náð góðri tónmyndun á öllu tónsviðinu frá 1. til 5. stillingar.
- hafi náð góðum tókum á stillingaskiptum.
- hafi náð góðum tókum á inntónun.
- hafi náð góðum tókum á vibrato og sýni notkun þess við túlkun.
- geti gert styrkleikabreytingar og andstæður augljósar.
- hafi gott vald á hægum og hröðum leik.
- geti stillt hljóðfæri sitt sjálfur.
- hafi öðlast gott hrynskyn.
- geti lesið og leikið án undirbúnings verkefni sambærileg þeim sem fengist var við í seinni hluta grunnnáms.
- hafi þjálfast reglulega í að leika utanbókar.
- hafi þjálfast í ýmiskonar samleik, þ.m.t. hljómsveitarleik og kammertónlist.
- hafi farið yfir viðunandi fjölda verkefna.
- hafi fengist við fjölbreytt úrval verkefna.
- hafi á valdi sínu krómatískan tónstiga, tvær áttundir frá eftirtöldum tónum: c, d, e.
- hafi á valdi sínu eftirtalda dúrtónstiga, þrjár áttundir: C, D, E.
- hafi á valdi sínu eftirtalda hljómhæfa og laghæfa molltónstiga, þrjár áttundir: c, d, e.
- hafi á valdi sínu þríhljómararðir sem tengjast framangreindum dúr- og molltöntegundum, sbr. dæmi á bls. 54 í greinanámskrá fyrir strokhljóðfæri. Leika skal alla hljóma hvefrrar raðar frá grunntóni fyrsta hljóms. Í hverri hljómaröð skulu vera eftirfarandi hljómar: i, l, vi, IV, I.
- hafi á valdi sínu gangandi þríundir í framangreindum dúrtöntegundum, tvær áttundir.
- hafi á valdi sínu tvígríp í sexundum í framangreindum dúrtöntegundum, eina áttund.
- hafi undirbúið prófverkefni til flutnings á fjórða stigsprófi samkvæmt þessari námskrá.

Nemanda hafi gefist kostur á að velja hvort og að hversu miklu leyti hann sinnir eftirfarandi atriðum:

- leik eftir eyra
- tónsköpun
- spuna

Nemandi sýni eftirfarandi atriði í þeim mæli sem eðlilegt getur talist eftir fjögurra til sex ára nám:

- tilfinningu fyrir túlkun og hendingamótun
- ýmis blæbrigði og andstæður
- þekkingu og skilning á stíl
- tilfinningu fyrir samleik
- öruggan og sannfærandi leik
- persónulega tjáningu
- viðeigandi framkomu

Uppsetning fjórða stigsprófs og vægi prófþátta

Prófbættir á fjórða stigsprófi eru átta. Nemendur þurfa að fá einkunnina 6,0 á prófinu í heild til þess að standast það.

1. Tónstigar og hljómar (15 stig)

Til prófs skal undirbúa eftirfarandi tónstiga og hljóma:

- krómatískan tónstiga, tvær áttundir
- tvo dúrtónstiga, þrjár áttundir
- tvo molltónstiga, hljómhæfa og laghæfa, þrjár áttundir
- þríhljómaröð sem tengist einni þeirra dúr- og molltóntegunda sem valdar eru til prófs, þrjár áttundir, sbr. dæmi á bls. 54 í greinanámskrá fyrir strokhljóðfæri. Leika skal alla hljóma hvernar raðar frá grunntóni fyrsta hljóms. Í hverri hljómaröð skulu vera eftirfarandi hljómar: i, I, vi, IV, I.
- gangandi þríundir, tvær áttundir, í þeim dúrtóntegundum sem valdar eru til prófs
- tónstiga í sexundum í einni dúrtóntegund, eina áttund

Leikmáti:

- tónstiga og hljóma með mismunandi bogastrokum, s.s. legato, detaché, staccato og martelé
- fjölbreytni í hraðavali
- hraðasta tónstigann eigi hægar en M.M. ♩ = 96, miðað við að leiknar séu áttundapartsnótur
- gangandi þríundir frá grunntóni upp á grunntón og niður aftur. Heimilt er þó að fara þríund upp fyrir efri grunntón og einn tón niður fyrir neðri grunntón
- tvígrip í sexundum þannig að efri upphafsnóta sé grunntónn og neðri upphafsnóta sexund neðar
- hiklaust og utanbókar

Í prófinu velur prófdómari þá tónstiga og hljóma sem leiknir eru.

2. Æfing / Etýða (15 stig)

Í samræmi við kröfur greinanámskrár fyrir strokhljóðfæri.

Eitt verk eða æfingu skal leika utanbókar.

3. Verk 1 (15 stig)

Í samræmi við kröfur greinanámskrár fyrir strokhljóðfæri. Verk þurfa að vera ólík.

Eitt verk eða æfingu skal leika utanbókar.

4. Verk 2 (15 stig)

Í samræmi við kröfur greinanámskrár fyrir strokhljóðfæri. Verk þurfa að vera ólík.

Eitt verk eða æfingu skal leika utanbókar.

5. Verk 3 (15 stig)

Í samræmi við kröfur greinanámskrár fyrir strokhljóðfæri. Verk þurfa að vera ólík.

Eitt verk eða æfingu skal leika utanbókar.

6. Val (10 stig)

Nemandi velji eitt eftirtalinna viðfangsefna:

- a. Leika verk að eigin vali af sambærilegri þyngd og önnur prófverkefni.
- b. Spinna út frá gefnu upphafi, einföldu hljómferli eða lagi með eða án undirleiks.
- c. Leika frumsamið verk eða eigin útsetningu.

7. Lestur af blaði (10 stig)

Smáæfing sambærileg verkefnum sem fengist var við í seinni hluta grunnnáms.

8. Heildarsvipur (5 stig)

Mat prófdómara á heildarsvip prófs. Getur tekið til ýmissa þátta, en þar á meðal eru tilfinning fyrir túlkun og hendingamótun, blæbrigði og andstæður, þekking og skilningur á stíl, tilfinning fyrir samleik, öruggur og sannfærandi leikur, persónuleg tjáning og viðeigandi framkoma.

Miðpróf

Miðpróf á víólu er þeytt eftir að nemandi hefur náð eftirfarandi hæfniviðmiðum og hefur undirbúið hæfileg prófverkefni. Miðpróf eru aðeins dæmd af Prófanend tónlistarskóla og kemur prófdómari á vegum hennar alla jafna árlega til þess að dæma próf í skólanum. Miðprófið telst fullgilt aðeins ef nemandi lýkur einnig **samræmdu miðprófi Prófanefndar í tónfræði** og aðeins þá fæst afhent prófskírteini frá Prófanefnd. Ætlast er til þess að nemendur eigi kennslubækur, æfingabækur og nótur í samræmi við fyrirmæli kennara.

Við lok miðnáms eiga víólunemendur að hafa náð eftirfarandi markmiðum:

Nemandi

- beiti líkamanum á eðlilegan og áreynslulausan hátt þegar leikið er á hljóðfærið.
- haldi eðlilega og áreynslulaust á víólu og boga.
- hafi náð tókum á eðlilegum og áreynslulausum hreyfingum handleggja.
- hafi gott vald á eftirfarandi bogastrokum: legato, detaché, martelé, spiccato, saltando og col legno.
- hafi gott vald á pizzicato.
- ráði við léttleika í stroki.
- hafi á valdi sínu mismunandi hraða og styrkleika í bogastrokum.
- beiti öruggum og markvissum vinstri handar fingrahreyfingum.
- hafi náð góðri tónmyndun á öllu tónsviðinu frá 1. til 6. stillingar.
- hafi náð góðum tókum á stillingaskiptum.
- hafi náð góðum tókum á inntónun.
- hafi náð góðum tókum á vibrato og sýni notkun þess við túlkun.
- geti gert styrkleikabreytingar og andstæður augljósar.
- hafi gott vald á hægum og hröðum leik.
- geti stillt hljóðfæri sitt sjálfur.
- hafi öðlast gott hrynskyn.
- geti lesið og leikið án undirbúnings verkefni sambærileg þeim sem fengist var við í fyrri hluta miðnáms.
- hafi þjálfast reglulega í að leika utanbókar.
- hafi þjálfast í ýmiskonar samleik, þ.m.t. hljómsveitarleik og kammertónlist.
- hafi farið yfir viðunandi fjölda verkefna.
- hafi fengist við fjölbreytt úrval verkefna.
- hafi á valdi sínu krómatískan tónstiga, tvær áttundir frá eftirtöldum tónum: c, des, d, es, e.
- hafi á valdi sínu eftirtalda dúrtónstiga, þrjár áttundir: C, Des, D, Es, E.
- hafi á valdi sínu eftirtalda hljómhæfa og laghæfa molltónstiga, þrjár áttundir: c, d, e.
- hafi á valdi sínu þríhlómaraðir sem tengjast framangreindum dúr- og molltóntegundum, sbr. dæmi á bls. 54 í greinanámskrá fyrir strokhljóðfæri. Leika skal alla hljóma hvernir raðar frá grunntóni fyrsta hljóms. Í hverri hljómaröð skulu vera eftirfarandi hljómar: i, I, vi, IV, I.
- hafi á valdi sínu gangandi þríundir í framangreindum dúrtóntegundum og laghæfum molltóntegundum, tvær áttundir.
- hafi á valdi sínu tvígrip í sexundum í framangreindum dúrtóntegundum, eina áttund.
- hafi á valdi sínu flaututóna í framangreindum dúrtóntegundum og laghæfum molltóntegundum, tvær áttundir.
- hafi undirbúið prófverkefni til flutnings á miðprófi samkvæmt aðalnámskrá tónlistarskóla.

Nemandi hafi gefist kostur á að velja hvort og að hversu miklu leyti hann sinnir eftirfarandi atriðum:

- leik eftir eyra
- tónsköpun
- spuna

Nemandi sýni eftirfarandi atriði í þeim mæli sem eðlilegt getur talist við lok miðnáms:

- tilfinningu fyrir túlkun og hendingamótun
- ýmis blæbrigði og andstæður
- þekkingu og skilning á stíl
- tilfinningu fyrir samleik
- öruggan og sannfærandi leik
- persónulega tjáningu
- viðeigandi framkomu

Uppsetning miðprófs og vægi prófþátta

Prófþættir á miðprófi eru átta. Nemendur þurfa að fá einkunnina 6,0 á prófinu í heild til þess að standast það.

1. Tónstigar og hljómar (15 stig)

Til prófs skal undirbúa eftirfarandi tónstiga og hljóma:

- krómatískan tónstiga, tvær áttundir
- tvo dúrtónstiga, þrjár áttundir
- tvo molltónstiga, hljómhæfa og laghæfa, þrjár áttundir
- þríhljómaröð sem tengist einni þeirra dúr- og molltóntegunda sem valdar eru til prófs, þrjár áttundir, sbr. dæmi á bls. 54 í greinanámskrá fyrir strokhljóðfæri. Leika skal alla hljóma hvernar raðar frá grunntóni fyrsta hljóms. Í hverri hljómaröð skulu vera eftirfarandi hljómar: i, I, vi, IV, I.
- gangandi þríundir, tvær áttundir, í þeim dúr- og laghæfu molltóntegundum sem valdar eru til prófs
- flaututóna í framangreindum dúr- og laghæfum molltóntegundum, tvær áttundir
- tónstiga í sexundum í einni dúrtóntegund, eina áttund

Leikmáti:

- krómatískan tónstiga, eina áttund á bogastroki
- tónstiga og hljóma með mismunandi bogastrokum, s.s. legato, detaché, spiccato og martelé
- fjölbreytni í hraðavali
- hraðasta tónstigann eigi hægar en M.M. $\downarrow = 96$, miðað við að leiknar séu áttundapartsnótur
- gangandi þríundir frá grunntóni upp á grunntón og niður aftur. Heimilt er þó að fara þríund upp fyrir efri grunntón og einn tón niður fyrir neðri grunntón
- flaututóna frá grunntóni viðkomandi tónstiga
- tvígrip í sexundum þannig að efri upphafsnota sé grunntónn og neðri upphafsnota sexund neðar
- hiklaust og utanbókar

Í prófinu velur prófdómari þá tónstiga og hljóma sem leiknir eru.

2. Æfing / Etýða (15 stig)

Í samræmi við kröfur greinanámskrár fyrir strokhljóðfæri.

Eitt verk eða æfingu skal leika utanbókar.

3. Verk 1 (15 stig)

Í samræmi við kröfur greinanámskrár fyrir strokhljóðfæri. Verk þurfa að vera ólík.

Eitt verk eða æfingu skal leika utanbókar.

4. Verk 2 (15 stig)

Í samræmi við kröfur greinanámskrár fyrir strokhljóðfæri. Verk þurfa að vera ólík.

Eitt verk eða æfingu skal leika utanbókar.

5. Verk 3 (15 stig)

Í samræmi við kröfur greinanámskrár fyrir strokhljóðfæri. Verk þurfa að vera ólík.

Eitt verk eða æfingu skal leika utanbókar.

6. Val (10 stig)

Nemandi velji eitt eftirtalinna viðfangsefna:

- a. Leika verk að eigin vali af sambærilegri þyngd og önnur miðprófsverkefni.
- b. Spinna út frá gefnu upphafi, einföldu hljómfæri eða lagi með eða án undirleiks.
- c. Leika frumsamið verk eða eigin útsetningu.

7. Lestur af blaði (10 stig)

Smáæfing sambærileg verkefnum sem fengist var við í fyrri hluta miðnáms.

8. Heildarsvipur (5 stig)

Mat prófdómara á heildarsvip prófs. Getur tekið til ýmissa þátta, en þar á meðal eru tilfinning fyrir túlkun og hendingamótun, blæbrigði og andstæður, þekking og skilningur á stíl, tilfinning fyrir samleik, öruggur og sannfærandi leikur, persónuleg tjáning og viðeigandi framkoma.